

Tööpuudus Euroopa Liidus aastatel 2004-2008 ja 2009. alguses

Aastatel 2004-2008 on Euroopa Liidu riikides tööhõive olukord märgatavalt paranenud majandusaktiivsuse kasvu tõttu liikmesriikides ning sellega vastavuses on oluliselt vähenenud ka töötuse määr (9%-lt kuni 7%-ni).

Kõige suuremad muutused paremuse poole on 2004-2008. aastate jooksul toimunud Poolas (19%-st kuni 7,1%-ni), Bulgaarias (12,1%-st kuni 5,6%-ni), Leedus (11,4%-st kuni 5,7%-ni) ja Eestis (9,7%-st kuni 5,5%-ni).

Tabel 1. Töötuse määr EL riikides 2004-2008 ja aprill 2009, %

	2004	2005	2006	2007	2008	Aprill 2009
EL (27 liikmesriiki)	9.0	8.9	8.2	7.1	7.0	8,6
EL (25 liikmesriiki)	9.0	8.9	8.2	7.2	7.1	8,5
EL (15 liikmesriiki)	8.1	8.1	7.7	7.0	7.1	8,9
Euro ala	8.8	8.9	8.3	7.4	7.5	8,9
Euro ala (15 riiki)	8.8	8.8	8.3	7.4	7.5	9,2
Euro ala (13 riiki)	8.8	8.9	8.3	7.4	7.5	9,2
Euro ala (12 riiki)	8.8	8.9	8.3	7.4	7.5	9,2
Belgia	8.4	8.5	8.3	7.5	7.1	7,7
Bulgaaria	12.1	10.1	9.0	6.9	5.6	6,2
Tšehhi	8.3	7.9	7.2	5.3	4.4	5,7
Taani	5.5	4.8	3.9	3.8	3.3	5,5
Saksamaa	9.8	10.7	9.8	8.4	7.3	7,7
Eesti	9.7	7.9	5.9	4.7	5.5	13,9
Iirimaa	4.5	4.4	4.5	4.6	6.3	11,1
Kreeka	10.5	9.9	8.9	8.3	..	7,8
Hispaania	10.6	9.2	8.5	8.3	11.3	17,4
Prantsusmaa	9.3	9.2	9.2	8.3	7.7	8,9
Itaalia	8.1	7.7	6.8	6.1	..	6,9
Küpros	4.7	5.3	4.6	4.0	3.8	5,4
Läti	10.4	8.9	6.8	6.0	7.3	16,1
Leedu	11.4	8.3	5.6	4.3	5.7	15,5
Luksemburg	5.0	4.6	4.6	4.1	4.4	6,3
Ungari	6.1	7.2	7.5	7.4	7.9	9,6
Malta	7.4	7.2	7.1	6.4	5.8	6,8
Holland	4.6	4.7	3.9	3.2	2.8	3,0
Austria	4.9	5.2	4.8	4.4	3.8	4,2
Poola	19.0	17.8	13.9	9.6	7.1	7,8
Portugal	6.7	7.7	7.8	8.1	7.7	9,3

Rumeenia	8.1	7.2	7.3	6.4	..	5,8
Sloveenia	6.3	6.5	6.0	4.9	4.5	5,5
Slovakkia	18.2	16.3	13.4	11.1	9.6	11,1
Soome	8.8	8.4	7.7	6.9	6.4	7,8
Rootsi	6.3	7.4 ^(b)	7.0	6.1	6.2	8,5
Suurbritannia	4.7	4.8	5.4	5.3	..	6,9

Allikas: EUROSTAT.

(..) - Andmeid ei ole saadud

(b) - Aegrea katkestus

Sama ajavahemiku jooksul on toimunud töötuse määra kasv Iirimaal (4,5% kuni 6,6%), Hispaanias (10,6% kuni 11,3%), Ungaris (6,1% kuni 7,9%) ja Portugalis (6,7% kuni 7,7%).

Eurostati andmeil oli jaanuaris 2009 Euroopa Liidus töötä 18,4 miljonit inimest ehk 7,6% tööealisest elanikkonnast. Eestis oli samal ajal tööpuudus Eurostati andmeil 8,6%, Leedus 9,8% ning Lätis 12,3%. Läänud aasta jaanuariga võrreldes oli töötuid lisandunud 2,2 miljonit. 2008. a jaanuaris oli tööpuudus Euroopa Liidu keskmisena 6,8%.

Euroalal kasvas tööpuudus 2009. aasta jaanuaris 8,2 protsendile. Euroala riikidest oli suurim tööpuudus jaanuaris Hispaanias (14,8%), Slovakkias (9,8%) ja Iirimaal (8,8%). Kõige madalam oli tööpuudus Hollandis (2,8%). Euroala suurimas riigis Saksamaal oli tööpuudus 7,3%.

Majanduslanguse jätkudes oli 27 ELi liikmesriigi töötuse määr märtsis 8,6 % (veebuaris ja märtsis oli kõnealune näitaja 8,1 ja 8,3 %). Tööpuudus oli märtsis ja aprillis kõige enam kasvanud Hispaanias (vastavalt 17,4 ja 18,1 %), Lätis (16,1 ja 17,4 %), Leedus (15,5 ja 16,8%) ja Eestis (11,1 ja 13,9%).

Üheks tööpuuduse põhjuseks Hispaanias oli 2006. aastal toimunud ulatuslik ehitusboom, kui kõik laenasid raha, et osta kortereid, maju või muidu suuremahuliselt ehitust arendada. Pärast suurt tagasilööki ja alanud finantskriisi on olukord selline, et 2008. aasta lõpul oli 28 protsenti uusehitistest tühjad.

Sisuliselt samasugused arengud olid viimastel aastatel ka Balti riikides, Inglismaal, Iirimaal ja Rumeenias. See oli mulltüüpi arengu tulemus, kui laenusaamine oli nii lihtne. Paljud laenuandjad olid ahned, laenuvõtjad aga vastutustundetud.

Aprillis 2009 oli Euroopas 20,8 miljonit töötut – 4,6 miljonit rohkem, kui aasta tagasi. Eurotsoonis kasvas töötuse määr 8,7 %-lt 9,2 %-ni.

Praegune halvenev majandusolukord ja kasvav tööpuudus tuleneb süvenenud finantskriisi mõjust reaalmajandusele ja sellega seotud ülemaailmsest majanduslangusest, mis avaldub maailmakaubanduse ja tootmise käibe märkimisväärses vähenemises ning mõnes riigis ka eluasemeturul tehtavates korrektsioonides.

Maattevõtluse büroo

Tõnu Taat

10.06.2009